

Habitatge i desgovern del territori

Que les competències municipals en urbanisme siguin de base municipal no és una excusa solvent davant la manca d'administració de les mateixes. La crítica a la dispersió municipal només és parcial, perquè, de fet, hi ha consells comarcals que tramiten, per exemple, llicències ambientals, les quals, per la seva complexitat, no estan a l'abast de tot municipi. Simplement s'ha resolt amb cooperació allò que per a petits municipis era massa complex. Com també és cert que un advocat, un arquitecte, o un enginyer, fan molta feina als ajuntaments menors, fins el punt que acostuma a ser més fàcil tramitar una llicència d'edificació a un municipi reduït que a una gran capital. Contra el tòpic tecnòcrata, no tot es gestiona correctament a gran escala, però sí algunes coses. Política de sòl i habitatge públic, o competències ambientals en són algunes de molt clares.

Així doncs, quin inconvenient hi hauria d'haver per organitzar, quan calgui, l'administració municipal a l'escala, per exemple comarcal, de suport a la major part dels ajuntaments? La resposta és que cap ni una, perquè els referents hi són. Però si no es fa és per pura manca de legislació per part de la Generalitat, perquè el procés hauria de ser ordenat, no pas pura casualitat. Disposem d'una llei d'Urbanisme amb més de dos-cents articles i cap no organitza ni assegura la prestació dels serveis a l'escala del que és factible i correcte. I caldria fer-ho, simplement, per llei i per escales de població, perquè hi ha competències que demanen uns aparells i uns àmbits que són escales de país.

Catalunya pot tenir 3 milions d'habitants tots junts dins d'un sol pla d'ordenació (com és el cas del metropolità de Barcelona) i no escandalitzar-se que a la resta hi hagi una dispersió de molts centenars. Massa en una extrem, massa poc en l'altre! I el més greu no és el planejament urbanístic, sinó la seva gestió absent a la major part del país. Les excepcions, com algun pla d'escala comarcal, senyalen el camí per tal de consolidar la gestió territorial amb administracions adequades,.

I encara ens dolem de la carestia de l'habitatge i de la manca d'intervenció pública?, quan només una política de sòl a escala municipal, però a tot el país, podria fer de l'habitatge un servei públic. La política pública de sòl i habitatge exemplifica la necessitat i la urgència d'una administració urbanística de suport municipal a total la dimensió de tot país, no exclusivament en mans d'un sol organisme de la Generalitat (INCASOL, en aquest cas). Per concretar: amb només unes 25 oficines públiques resoldriem el problema i l'escala són els llinars de 100.000 habitants, perquè es tracta d'una competència complexa.

Començant per una al Segrià i un parell més a les dues regions del resta provincial. Seguiríem amb una per a cada una de les 15 comarques amb aquell llinar de població i amb unes altres a escala regional: Ebre, Penedès... sempre que calgui sumar comarques per tal d'assolir el llinar tècnic. El mapa és senzill. Algunes ciutats, com les clàssiques que n'han disposat (Terrassa, Sabadell...), es completarien amb un altre servei en la resta comarcal. I dins l'àmbit estrictament metropolità de Barcelona, millor dues o tres agències supramunicipals que una de sola, però tampoc entrarem en disputa de detalls.

Les Diputacions i la Generalitat haurien de donar suport econòmic i organitzatiu, i per llei catalana caldria garantir amb uniformitat aquesta gestió urbanística i territorial que avui és deplorable. No n'hi ha prou amb algun organisme de la Generalitat, perquè s'ha de fer des

del món local, assistit, però amb base municipal. Organitzar la cooperació sistemàtica no resulta complicat si hi ha la voluntat política de superar l'anarquia actual.

L'excusa de què per a fer política de sòl i d'habitatge cal prèviament la reforma de tota l'administració, o superar l'inconvenient del minifundisme municipal, no són sinó matusseres fugides d'estudi. Perquè, com a l'Espanya castissa, preferim fer lleis i més lleis... abans d'organitzar correctament allò que és possible i necessari. El respecte a l'autonomia municipal no té perquè comportar incompetència o l'absència de l'assumpció d'obligacions. I és curiós que, en els primers anys dels ajuntaments democràtics, es va fer molt en aquest camp territorial.

En síntesi, el desgovern del territori, la manca de política de sòl, les dificultats de la política pública d'habitatge o l'absència d'un treball públic en camps ambientals per part del món municipal són pura deixadesa.

Manel Larrosa